

NIEUWE, De, Brussels weekblad, dat verscheen vanaf 3 april 1964 en werd uitgegeven door enkele lekenredacteuren van het door jezuiten geleide blad *De Linie* waarvan de publicatie kort daarvoor was opgeheven (27 maart 1964).

Op 9 maart 1964 hadden de lekenredacteuren van *De Linie* de naamloze vennootschap De Nieuwe Pers opgericht. Stichtende leden waren **Mark Grammens**, J. Lauwers, F. de Bisschop, H. van Hilst, A. Dûchateau, **Staf Verrept**, L. van der Auwera en J. van den Driessche. Voorzitter van de beheerraad was Verrept, die reeds in oktober 1964 werd vervangen door Van der Auwera. Grammens, politiek redacteur van *De Linie*, werd directeur en hoofdredacteur van *De Nieuwe*.

De Linie had bij het verdwijnen een oplage van

15.000 exemplaren en *De Nieuwe* bereikte in september 1966 reeds een oplage van 25.000 exemplaren. Daarna daalde de oplage echter stelselmatig; van 10.000 exemplaren in 1974 tot ongeveer 2000 in 1984.

In het eerste nummer werd gesteld dat het niet om een voortzetting van *De Linie* ging, maar om een nieuw blad. Nochtans gingen veel medewerkers en redacteurs van *De Linie* over naar *De Nieuwe*. Het blad stelde zich nadrukkelijk onafhankelijk van partijpolitiek op. Het richtte zich tot een intellectueel publiek met een duidelijke politieke belangstelling of engagement en plaatste ook de culturele bijdragen in een socio-politieke context. Huisteke naar van het blad werd Gérard Alsteens ("Gal").

Grammens pleitte in zijn bijdragen voor een samengaan van V.B. en socialistische beweging en bestreed de volgens hem arrivistische mentaliteit van de toenmalige Vlaamse elite. Vanaf eind de jaren 1960 werd hij hierin bijgetreden door een jonge generatie medewerkers met een linkse oriëntering. *De Nieuwe* werd zo een vertegenwoordiger van het linkse flamingantisme.

Na financiële moeilijkheden en de interne conflicten omtrent het **Egmontpact** werd Grammens eind 1980 ontslagen als hoofdredacteur en opgevolgd door Piet de Moor. In het begin van de jaren 1980 was het blad dermate verlieslatend, dat de **Volksunie** (VU) het wilde overnemen. Uit protest tegen dit mogelijk verlies aan redactionele onafhankelijkheid namen hoofdredacteur De Moor en een deel van de redactie (Paul Depondt, Magda van den Akker, Jozef Schildermans en Peter van Houtte) in april 1984 ontslag. De VU koppelde in juni 1984 via het Kantoor Mediabemiddeling (mensen uit de kringen van **Hugo Schiltz**) een kapitaalinbreng aan de eis dat Grammens (die zich weer met Schiltz had verzoend) als hoofdredacteur zou kunnen terugkeren. Zowel tegen de VU-overname als de terugkeer van Grammens rees verzet van een minderheidsgroep van linkse flaminganten binnen de aandeelhouders; Paul Eyben, **Roger Bourgeois**, Willy Courteaux, en **Antoon Roosens** wilden het blad een onafhankelijke links-progressieve koers blijven geven en dus buiten de bevoogding van de VU houden. Toen bleek dat zij een minderheid vertegenwoordigden namen ze in juni 1984 ontslag uit de beheerraad; *De Nieuwe Pers* werd ontbonden.

Dit maakte de weg vrij voor de overname van het blad door de VU. Grammens werd opnieuw hoofdredacteur en de inhoud werd meteen meer uitgesproken Vlaams-nationalistisch. In december 1985 werd Henri Jespers hoofdredacteur. De verkoopcijfers bleven echter stagneren. In augustus 1986 verdween het blad kort, om in oktober 1986 opnieuw als maandblad te verschijnen. Inhoudelijk werd vanaf dan minder aandacht besteed aan culturele onderwerpen en meer aan de sociaal-economische problematiek.

LITERATUUR: W. Luyten, 'Vraaggesprek met Mark Grammens over De Nieuwe', in *Kijk zelf* (april 1964); – 'La presse périodique radicale flamande', in *CRISP* (1966); – J. Janssen, 'De Nieuwe', in *Jong* (februari 1969); – M.G. (= Mark Grammens), 'Geschiedenis van De Linie te boek gesteld', in *De Nieuwe* (11 december 1970); – 'Het einde van de Vlaamse beweging? Een enquête', in *Ons Erfdeel*, jg. 14, nr. 2 (december 1970-januari 1971), p. 50-70; – M.G. (= Mark Grammens), 'De partijen hebben een kans verkeken....', in *De Nieuwe* (21 januari 1972); – 'De Nieuwe', in *De Nieuwe* (24 maart 1972); – P. Waelerschoot, *Het Vlaamse opinieweekblad "De Nieuwe" (1964-1978)*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1979; – 'Redactie van "De Nieuwe" neemt ontslag. Autonomie in gevaar', in *De Antwerpse Morgen* (19 april 1984); – 'De Nieuwe Pers ontbonden, weekblad De Nieuwe blijft', in *De Standaard* (29 juni 1984); – G.D.(= Gaston Durnez), 'Lemmens: De Nieuwe blijft onafhankelijk', in *De Standaard* (30 juni 1984); – 'Traditie van De Nieuwe', in *De Standaard* (5 juli 1984); – M. Grammens, 'Bij het einde van De Nieuwe', in *De Standaard* (27 augustus 1986).

NICO WOUTERS